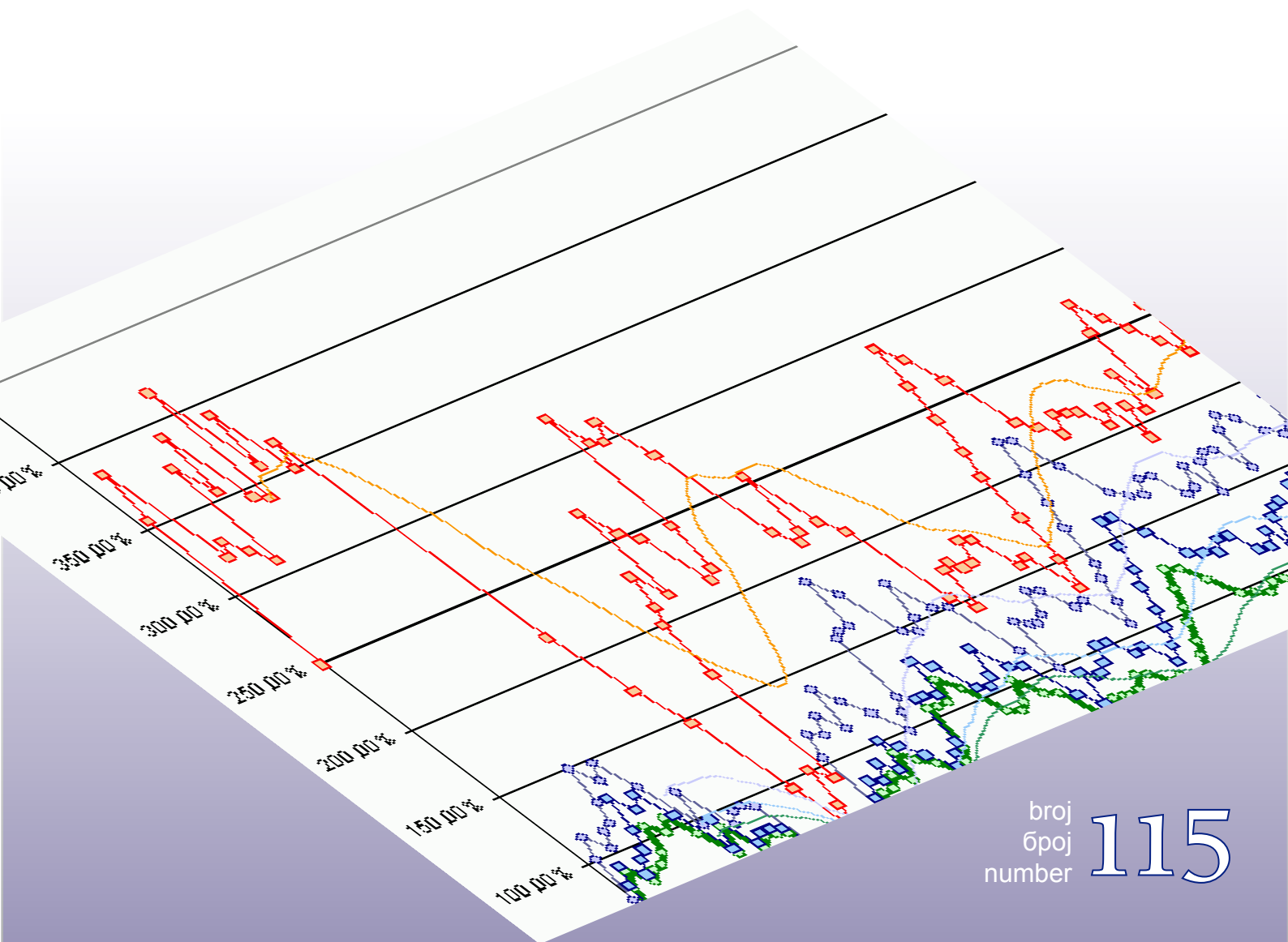

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number **115**

Uz ovaj broj

U Bosni i Hercegovini nije jednostavno sa velikim stupnjem preciznosti odrediti elastičnost pojedinih vrsta prihoda od neizravnih poreza u odnosu na odgovarajuće makroekonomske pokazatelje. Razlog za to su relativno kratko razdoblje od uspostave UNO i kontinuirane izmjene politika koje su se značajno reflektirale na prihode. Pored toga treba imati u vidu i činjenicu da se to razdoblje podudara sa turbulencijama na globalnoj razini, procesom liberalizacije razmjene sa EU, te djelovanjem faktora izvan poreznog sustava. Naplata prihoda u 2014. obilježena je i utjecajem poplava i dinamikom i tempom obnove. Razlike između ostvarenih i projektiranih stopa rasta prihoda javljaju se uglavnom zbog razlika u ostvarenju pojedinih makroekonomskih pokazatelja i njihovih projekcija. Vrlo često stvarna porezna osnovica ne odgovara dostupnom makroekonomskom pokazatelju za čije kretanje se vežu projekcije prihoda, te njena dinamika ne mora odgovarati dinamici istog. Na primjer, PDV osnovica je uži koncept od koncepta potrošnje, te rast potrošnje ne mora odgovarati rastu PDV osnovice. Međutim, korištenje carinskih (a to znači i PDV) oslobođanja u većoj ili manjoj mjeri može dovesti do odstupanja u trendu PDV osnovice. To je bio slučaj u 2014. zbog prelaska nekih kompanija koje rade *lohn* poslove na standardni režim plaćanja PDV-a.

Prema posljednjim projekcijama neizravnih poreza (listopad 2014) za 2014. godinu se predviđao rast prihoda od 2,5%. U vrijeme njihove izrade bili su dostupni preliminarni podaci o naplati prihoda za razdoblje I-IX 2014. U to vrijeme je rast neto prihoda od neizravnih poreza u odnosu na isto razdoblje prethodne godine također iznosio 2,5%, a osim makroekonomskih faktora, velikim dijelom bio je rezultat djelovanja i drugih faktora (efekti izmjena Zakona o trošarinama, naplata zaostalih dugova, promjena režima plaćanja uvoznih pristojbi kod nekih kompanija koje se bave lohn poslovima i dr). U četvrtom kvartalu je ostvaren snažan rast prihoda što je dovelo do toga da listopadske projekcije budu premašene za skoro 60 mil KM. Najveća razlika ostvarenja od projektiranog iznosa prihoda odnosi se na PDV (34,5 mil KM), potom na trošarine (14,4 mil KM), a onda na carine i ostale prihode sa većim ostvarenjem od planiranog od 6,3 i 3,5 mil KM respektivno. Prihodi od putarine su ostvareni najbliže projekciji (premašaj 1,1 mil KM). S obzirom na velike razlike u udjelu pojedinih vrsta prihoda u ukupnim neizravnim porezima, ispravnije bi bilo promatrati razlike ostvarenih i projektiranih stopa rasta prihoda. U tom slučaju dobijamo drugačiju sliku na kojim prihodima su zabilježena najveća odstupanja ostvarenja od projekcija. Projekcije prihoda od PDV-a premašene su za 1,11 p.p., trošarine za 1,14 p.p., a carine za 2,99 p.p. Najveća diskrepanca zabilježena je kod stavke 'ostalnih prihoda' koji između ostalih uključuju i neusklađene prihode na JR čiji je nivo determiniran isključivo administrativnim faktorima. Navedena razlika nema značaja na odstupanje na ukupnoj razini prihoda s obzirom na zanemariv udio stavke 'ostalnih prihoda' u neizravnim porezima.

dr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja

Sadržaj:

Analiza naplate prihoda od neizravnih poreza u 2014.godini	2
Konsolidovani izvještaji	16

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT suradnik
lektor : Darija Komlenović, prof. anglistike

Analiza naplate prihoda od neizravnih poreza u 2014. godini

Ukupna naplata

I pored pada naplate prihoda od neizravnih poreza u studenom 2014. bilo je realno očekivati nastavak pozitivnih trendova u prosincu, imajući u vidu historijske trendove i tradicionalno povećanje potrošnje koncem godine zbog praznika. Međutim, podaci iz izvještaja UNO pokazuju da su pozitivna očekivanja premašena. Uprkos rastu povrata od 19,6% neto naplata prihoda od neizravnih poreza u prosincu 2014. je zbog snažnog rasta bruto naplate porasla je za čak 11% u odnosu na isti mjesec 2013. Neočekivano snažan rast naplate neizravnih poreza u prosincu povećao je i rast neto kumulativne naplate, tako da je 2014. godina završena sa suficitom od 182,7 mil KM (Grafikon 1).

Grafikon 1

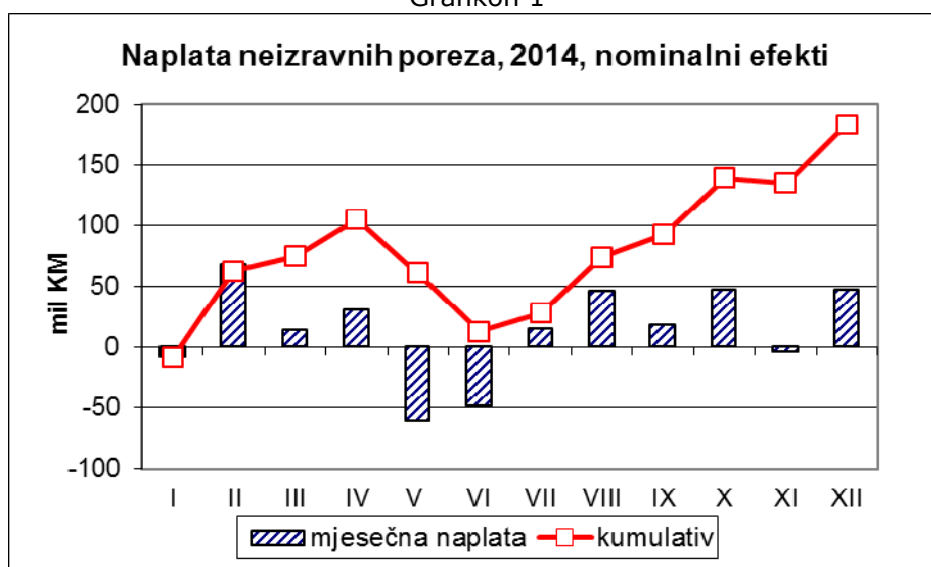
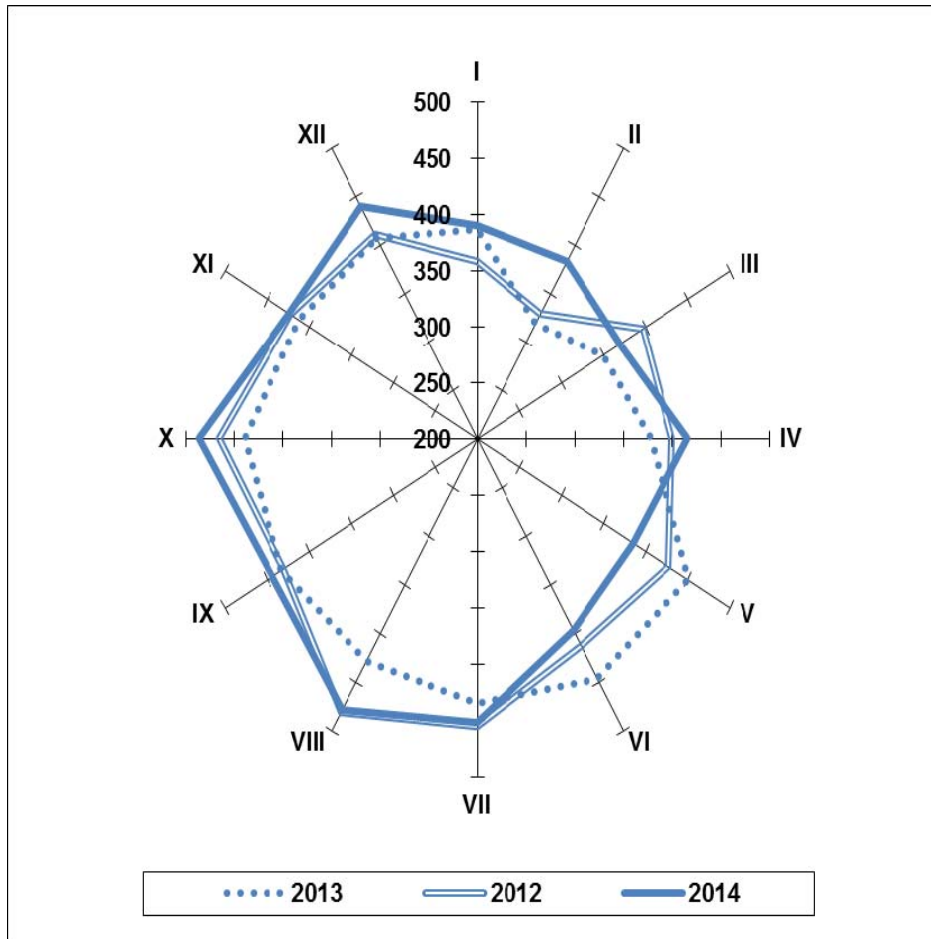

Tabela 1 Naplata prihoda od neizravnih poreza, prosinac (2008-2014)

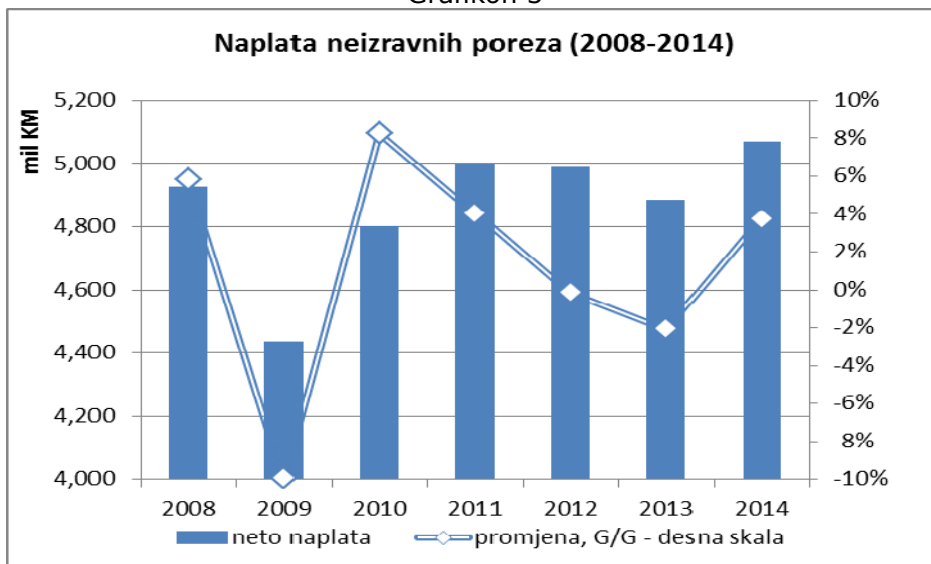
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/ 2013	razlika KM
XII									
bruto	486,1	464,4	512,3	528,1	490,8	490,2	552,6	12,7%	62,5
povrati	-112,0	-77,6	-78,2	-91,0	-81,5	-97,3	-116,5	19,6%	-19,1
neto	374,0	386,8	434,1	437,1	409,3	392,8	436,2	11,0%	43,3

Posmatrajući naplatu prihoda u prosincu u prethodnim godinama može se zaključiti da je u prosincu 2014. postignut historijski maksimum (Tabela 1). U toku godine u samo tri mjeseca je naplata bila niža nego u 2013., s tim da se dva mjeseca podudaraju sa katastrofalnim poplavama (Grafikon 1). Iako je naplata prihoda od neizravnih poreza u 2014. bila za 3,7% veća od naplate u 2013, usporedbe naplate u navedene dvije godine ne pružaju realnu sliku, jer je u 2013. zabilježen pad od 103 mil KM. Stoga, za dobijanje realnijeg stanja naplate poželjno je porediti naplatu u 2014. sa prethodnim godinama. Grafikon 2 pokazuje da je naplata u 2014 bila uspješnija od naplate u 2012 skoro u svim mjesecima, osim u mjesecima kada su se desile poplave.

Grafikon 2

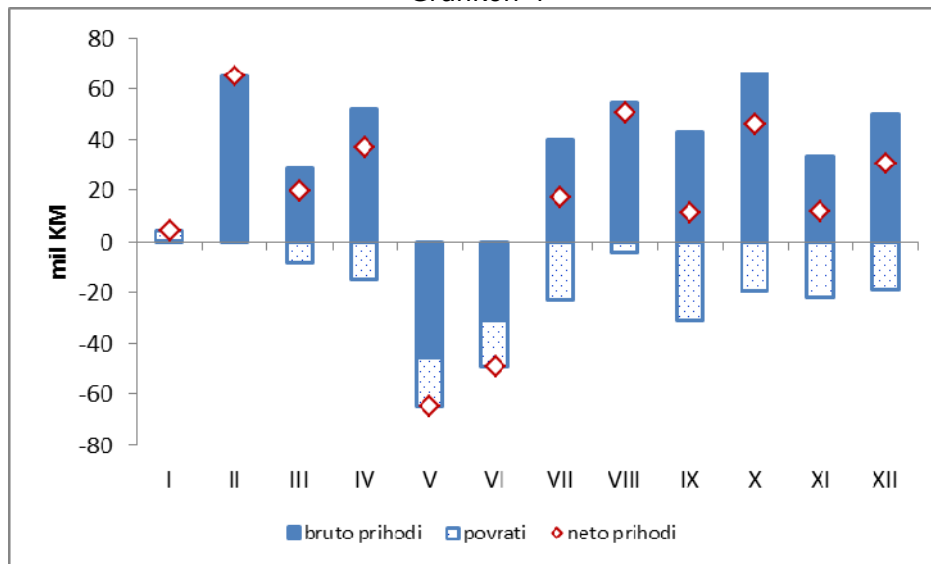
Grafikon 3

Prema pregledu na Grafikonu 3 do sada najuspješnije godine su bile 2011 i 2012. Ukoliko se ove fiskalne godine uzmu kao bazne usporedba naplate u 2014. sa navedenim godinama pokazuje povećanje od 1,4% i 1,6% respektivno.

Mjesečni efekti kretanja priliva i odliva sa jedinstvenog računa u 2014. (Grafikon 4) pokazuju da su bruto prihodi rasli u većem dijelu godine, a mjesečni rast se kretao i preko 60 mil KM. S druge strane, primjetna je i veza rastuće bruto naplate i povrata, pogotovo od travnja.

Grafikon 4

Opisani trendovi ukazuju na zaključak da je rast bruto naplate povezan sa uvozom za investicije i za proizvodnju za izvoz. U slučaju uvoza za investicije naplaćeni PDV pri uvozu dobara se u neredna dva mjeseca vraća obvezniku u vidu povrata, dok kod uvoza sirovina za potrebe izvoza (lohn poslovi) rokovi povrata PDV-a iznose 30 dana. Načelno, bruto naplata PDV-a se tijekom godine neutralizira povratima, osim za uvoz koncem godine.

Oba navedena slučaja su obilježila naplatu prihoda od neizravnih poreza u 2014. godini. Investicija u TE Stanari je početkom godine donijela snažan rast uvoza kapitalnih dobara iz Kine i, posljedično, rast naplate PDV-a pri uvozu, koji je kasnije, u zakonskim rokovima povrata, vraćen investitoru¹. S obzirom na najave investitora da je uvoz kapitalnih dobara završen i da se kreće u montažu i probnu proizvodnju u 2015. se može očekivati smanjenje naplate PDV-a pri uvozu i smanjenje povrata po toj osnovi. Može se pretpostaviti da je i skok naplate PDV-a na uvoz u prosincu povezan sa završnim uvozom potrebne opreme. Međutim, s obzirom da se radi o koncu fiskalne godine, neće doći do neutralizacije PDV na uvoz naknadnim isplata povrata. Naplata PDV na uvoz se pozitivno odrazila na fiskalnu bilancu u 2014., dok će se povrati negativno odraziti na fiskalnu bilancu u 2015. Drugo, početkom godine su neke kompanije koje se bave unutarnjom obradom prešle na standardni način obračuna PDV-a umjesto korištenja carinskih i PDV olakšica. Promjena načina obračuna PDV-a dovela je do rasta bruto naplate, a potom do isplate povrata u narednom mjesecu, budući da se radi o proizvodnji za izvoz². Navedena promjena je imala značajan efekat na shemu naplate prihoda u 2014. Ukoliko kompanije nastave sa istom praksom u 2015. shema naplate će se stabilizirati, a negativni efekat će imati samo povrati koji su povezani sa uvozom sirovina u prosincu 2014.

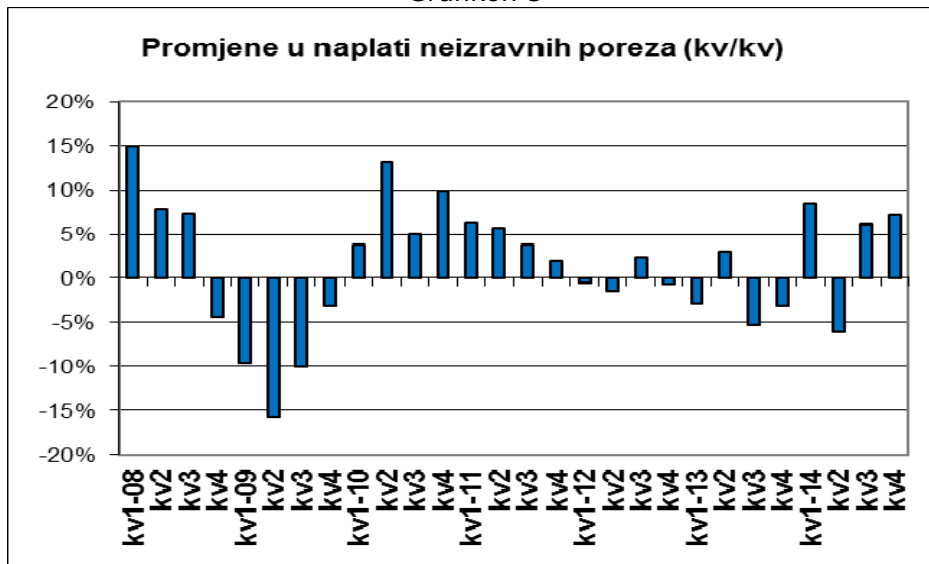
¹ Prema podacima UNO investitoru je vraćeno 75 mil KM, što korespondira 441 mil KM vrijednosti uvezene opreme.

² Prema podacima UNO samo jednoj kompaniji je po ovom osnovu vraćeno 62 mil KM, što korespondira 365 mil KM vrijednosti uvezenih sirovina i materijala.

Pored makroekonomskih faktora (rast potrošnje i rast ekonomije) značajan efekat na naplatu prihoda od neizravnih poreza u 2014. imala je naplata starih dugova po osnovu PDV-a i trošarine u prvom kvartalu 2014. Ovaj efekat, koji ima jednokratni karakter na naplatu, iznosi 0,5% p.p. rasta prihoda.

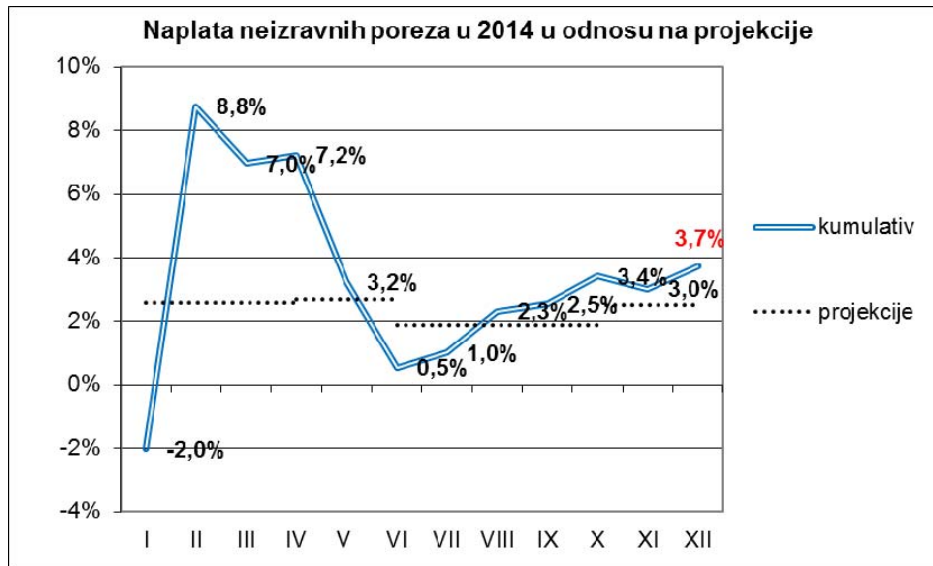
Kvartalna analiza naplate prihoda od neizravnih poreza pokazuje oštre kvartalne oscilacije koje su se kretale u rasponu od -6% do +8,4% (Grafikon 5).

Grafikon 5

Rast u prvom kvartalu može se objasniti naplatom starih dugova, početkom uvoza za investiciju u TE Stanari i promjenom carinskog režima kompanija koje se bave unutarnjom obradom. U drugom kvartalu dolaze do izražaja smanjena bruto naplata zbog svibanjskih poplava, rast povrata kao naknadni efekat rasta uvoza za investicije i lohn poslove, te efekat povećane statističke osnovice iz 2013. za usporedbu naplate prihoda u svibnju i lipnju. Ulazak Hrvatske u EU je u navedena dva mjeseca 2013. proizveo veliko gomilanje zaliha cigareta, koje je rezultiralo enormnim rastom prihoda od trošarina na cigarete i pripadajućeg PDV-a. Uvećana statistička osnovica rezultirala je nižim stopama rasta prihoda u drugom kvartalu 2014.godine. Logično, treći kvartal 2013. je donio nižu osnovicu zbog pada prihoda od trošarina na cigarete, što je pozitivno utjecalo na rast prihoda u trećem kvartalu 2014. Pored toga, treći kvartal 2014. je obilježen i gomilanjem rezanog duhana i rastom prihoda od trošarina na duhan pred početak primjene izmjena Zakona o trošarinama. Izmjene Zakona, kojima je drastično povećana trošarina na rezani duhan, dovele su do povećane potražnje duhanskih kompanija za trošarinskim markicama za cigarete, što je rezultiralo snažnim rastom prihoda od trošarina na cigarete u trećem i četvrtom kvartalu 2014. Na rast prihoda od trošarina na cigarete u četvrtom kvartalu utjecalo je i redovito povećanje specifične trošarine od 1.1.2015.g. Rast u četvrtom kvartalu je povezan i sa već opisanim uvozom za potrebe investicija i lohn poslova, koji će se preko povrata negativno odraziti na naplatu u prvom kvartalu 2015.godine.

Grafikon 6

Rast neto naplate od 3,7% predstavlja veliki uspjeh s obzirom na okolnosti u BiH u 2014 (Grafikon 6). U odnosu na revidirane projekcije izvršenje je veće za 1,1 p.p. Projekcije prihoda od neizravnih poreza za 2014 su revidirane u tri navrata tijekom 2014.godine, redovito, u travnju i listopadu, i izvanredno u lipnju zbog sagledavanja efekata poplava. Projekcije su bile postavljene krajnje konzervativno. Razlozi za to su mnogobrojni: snažne oscilacije naplate tijekom godine uzrokovane različitim jednokratnim faktorima, uključujući i poplave, neizvjesnost u vezi sa oporavkom i tempom sanacije nakon poplava, neizvjesnost u vezi ponašanja duhanskih kompanija i odgovora potrošača na povećanje specifične trošarine na duhan, a potom i na povećanje trošarina na cigarete od 2015., potpuna neizvjesnost u pogledu izvršenja povrata PDV-a na međunarodne projekte, efekti pada cijena nafte na cijene derivata u BiH i obujam potrošnje i sl. Sve do prosinca kumulativni neto rast se kretao oko 3%. Prosinac je neočekivano donio snažan rast naplate prihoda, koji će dijelom biti neutraliziran povratima u prvom kvartalu 2015. Efekti prenosa povrata mogu se procijeniti najmanje u visini od 0,6 p.p. rasta prihoda, a precizniji podaci biće poznati nakon obrade PDV-e prijava za prosinac 2014.

Trendovi po vrstama prihoda

Poredeći naplatu u prosincu 2014. sa naplatom u istom mjesecu 2013. po vrstama prihoda može se zaključiti da je došlo do snažnog rasta naplate prihoda od carina i PDV-a, dok je kod trošarina zabilježen pad prihoda. Pozitivni trendovi u prosincu su povećali kumulativni suficit kod prihoda od PDV-a na 104,2 mil KM, a kod prihoda od carina na 24,3 mil KM. Negativni trendovi kod prihoda od trošarina u prosincu nisu mogli značajnije ugroziti kumulativni rast, tako da je suficit na trošarinama i putarinama cca 50 mil KM (Grafikon 7). Treba naglasiti da je prema izvještaju UNO trenutačno neusklađeno 6,2 mil KM prihoda, te da se nakon uskađivanja mogu očekivati još veći suficiti na PDV-u i drugim vrstama prihoda.

Grafikon 7

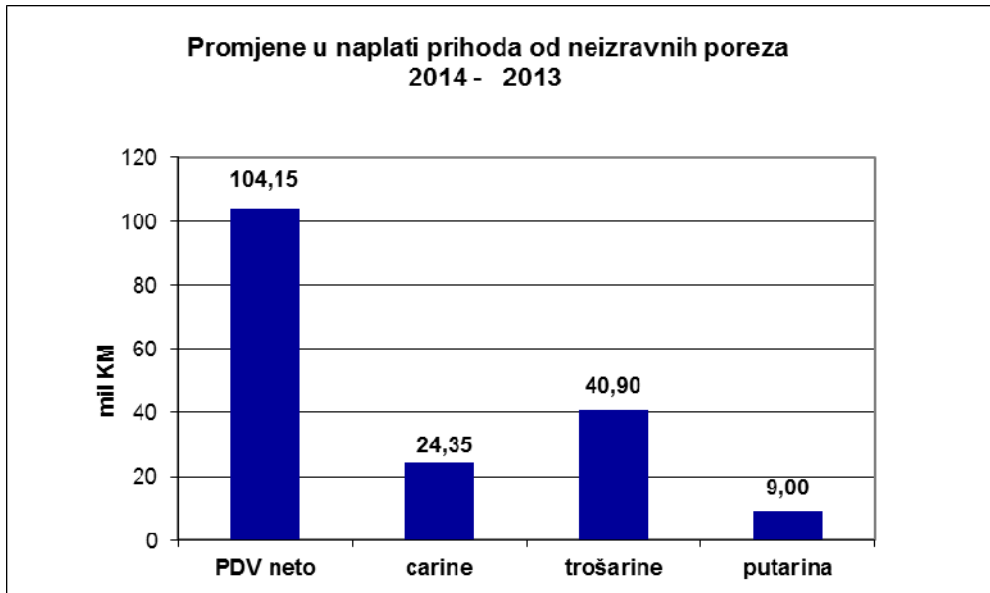

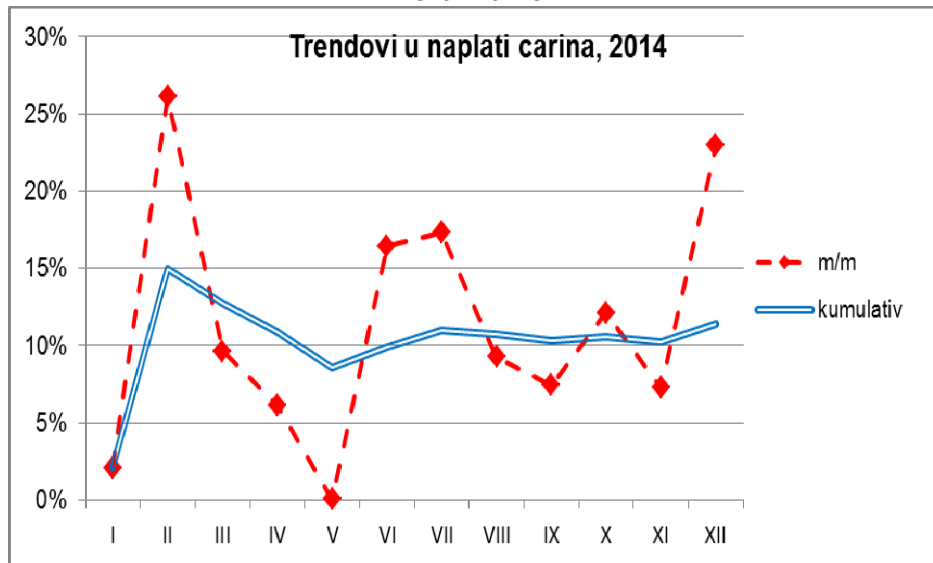
Tabela 2 Trendovi po vrstama prihoda

	XII 2014 / XII 2013	Kumulativ 2014/ 2013
carina	24,1%	11,5%
PDV	9,8%	3,4%
trošarine	-1,9%	3,2%

Carine

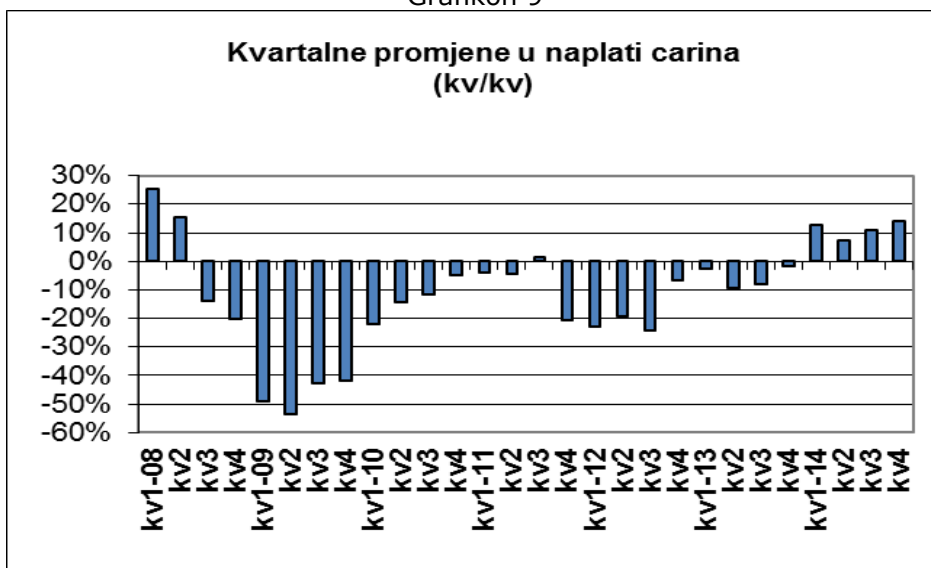
Prihodi od carine su u prosincu porasli za čak 24% u odnosu na isti mjesec 2013.

Grafikon 8

Snažan rast prihoda od carine u prosincu je rezultat povećanog uvoza iz trećih zemalja, a na prvom mjestu iz Kine, kako za investicije u TE Stanari, tako i roba široke potrošnje. Prema podacima Agencije za statistiku uvoz iz Kine u 2014 je povećan za 48,7%. I pored oštih mjesečnih oscilacija kumulativni rast prihoda od carine veći dio godine se kretao oko 10%, da bi nakon rasta naplate u prosincu bio povećan na 11,5% (Grafikon 8). Isti zaključak o stabilnosti prihoda od carina tijekom 2014. se može izvesti i iz kvartalnih usporedbi naplaćenih prihoda od carine (Grafikon 9).

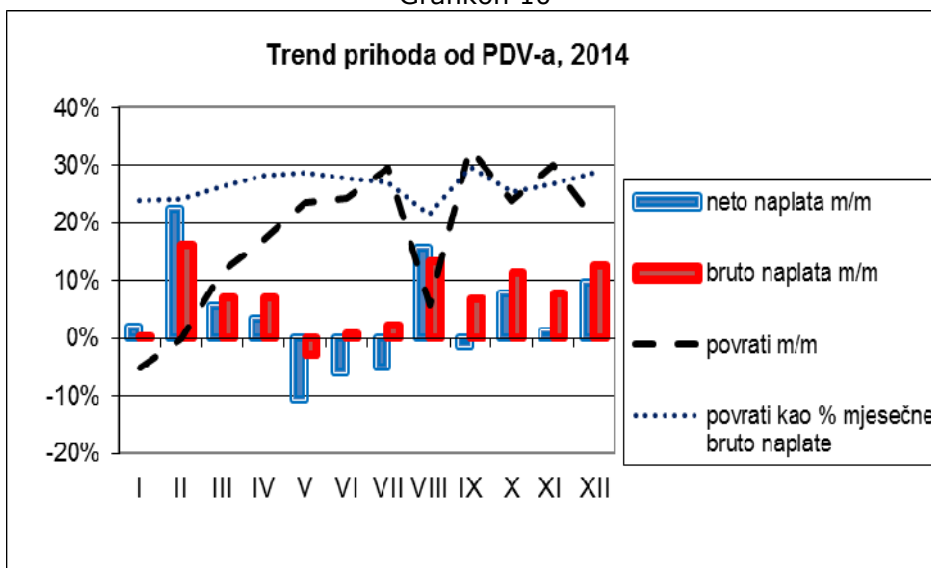
Grafikon 9

PDV

Prosinac je donio poboljšanje u naplati neto prihoda od PDV-a. S jedne strane, došlo je do povećanja bruto naplate PDV-a i kod uvoza i po prijavama PDV-a, a s druge strane, rast povrata PDV-a u prosincu 2014. u odnosu na isti mjesec 2013. je bio značajno slabiji u odnosu na prethodne mjesecima (Grafikon 10).

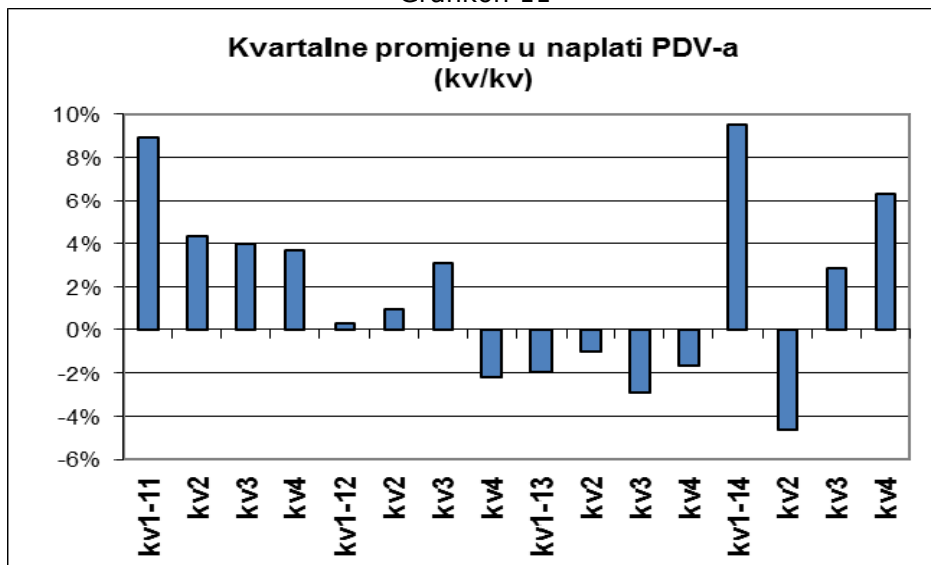
Grafikon 10

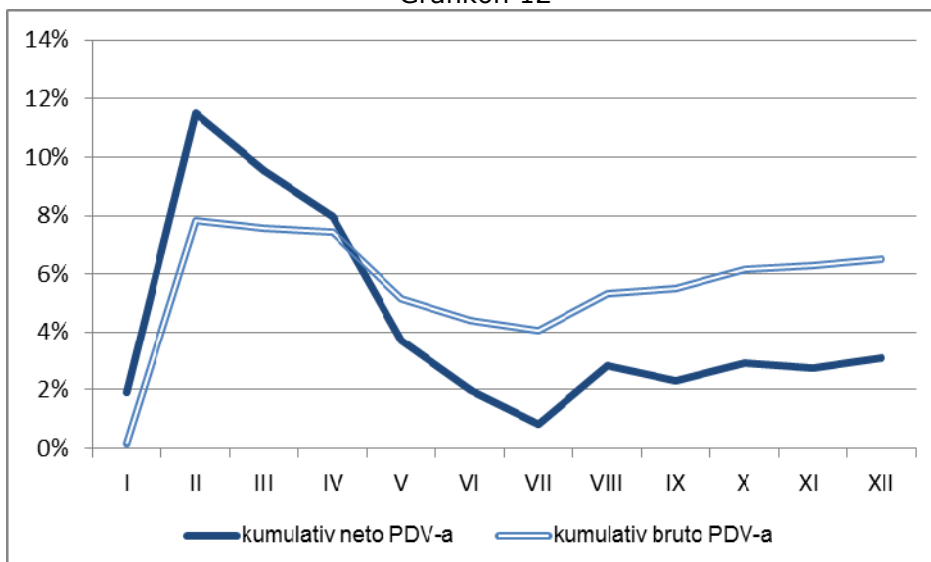
Međutim, i pored takvih trendova udio povrata u mjesečnoj bruto naplati je visok sa rastućim trendom. U cjelini mjesečna naplata PDV-a u toku 2014 je bila oscilatorna. Mjesečne oscilacije su se kretale od -10,6% do 15,7%, a u četiri mjeseca je zabilježena negativna naplata.

Oscilacije naplate PDV-a se mogu uočiti i iz pregleda kvartalne naplate (Grafikon 11). Prvi kvartal je donio snažan rast naplate PDV-a od 9,5%, kao rezultat porasta uvoza za TE Stanari, promjene carinskog i PDV režima kod lohn poslova i naplate starih dugova. Već u drugom kvartalu zabilježen je pad naplate od 4,6% zbog rastućih isplata povrata PDV-a koji potječu iz prvog kvartala i pada bruto naplate zbog majskih poplava. Treći i četvrti kvartal su donijeli oporavak naplate od 2,8% i 6,3% respektivno.

Grafikon 11

Grafikon 12

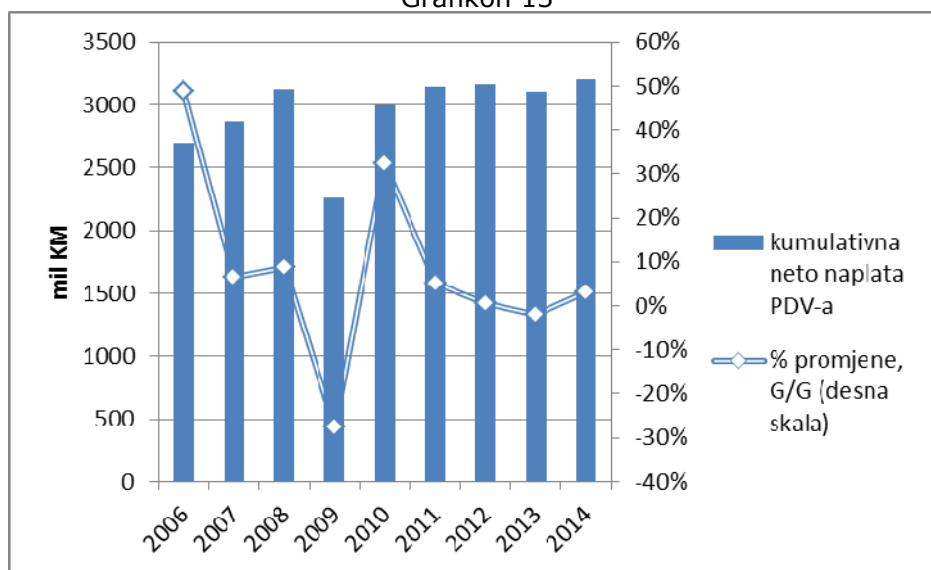
Vjerojatan razlog je oporavak ekonomije i rast potrošnje nakon poplava, pogotovo u svezi sanacije poplavljenih objekata i infrastrukture. Izvještaji UNO o prijavljenoj krajnjoj potrošnji po

prijavama za rujan, listopad i studeni 2014. pokazuju rast krajnje potrošnje u BiH od 3,6% u odnosu na isto razdoblje 2013, a za jedanaest mjeseci 2014. rast od 1,9%.

Rastuća naplata PDV-a u posljednja dva kvartala 2014. doprinijela je stabilizaciji trenda kumulativne bruto i neto naplate. Nakon turbulentnih sedam mjeseci 2014. rast kumulativne bruto naplate PDV-a je u konačnici dostigao 6,5%, a neto naplate 3% (Grafikon 12).

Usporedba sa prethodnim godinama ukazuje na oporavak naplate PDV-a, imajući u vidu usporavanje naplate u 2012 i pad u 2013. Ukoliko se 2013. godina isključi kao nereferentna za usporedba, može se zaključiti da je kumulativna neto naplata PDV-a premašila naplatu u 2011.godini za 1,6%, a dosadašnji historijski maksimum iz 2012. za 1,1% (Grafikon 13).

Grafikon 13

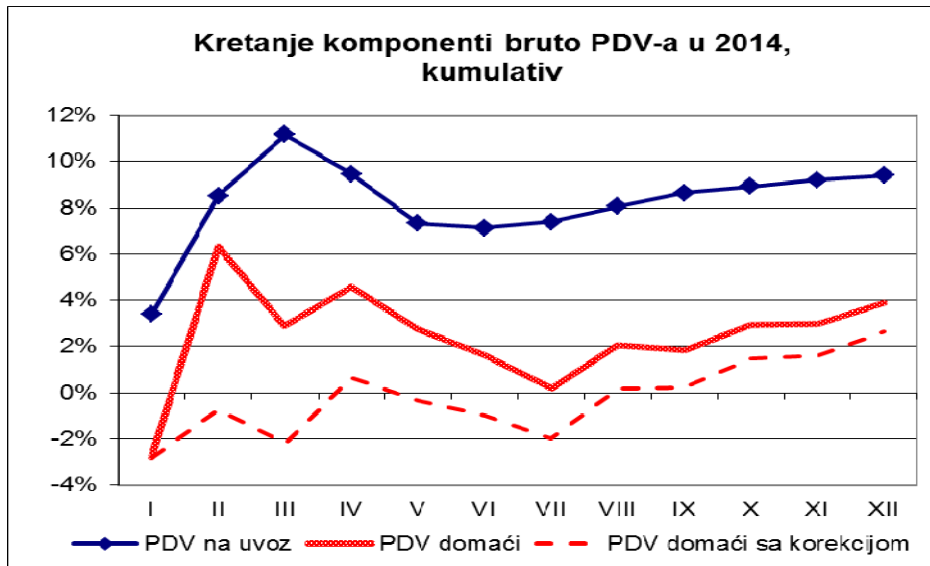

U pogledu strukture bruto naplate PDV-a prosinac je donio nastavak trenda visokog rasta naplate PDV-a na uvoz od 11,1%. Zadržan je i stabilan trend naplate PDV-a po prijavama. U cjelini, rast PDV-a na uvoz tijekom cijele godine je bio visok i stabilan, a u konačnici stopa rasta PDV na uvoz je iznosila 9,4%, što je 3,1 p.p. iznad rasta uvoza za 2014³. Takova kretanja naplate ukazuju na povećanje osnovice za PDV-e, što se može objasniti uvozom kompanija koje su promijenile način obračuna PDV-a u odnosu na prethodnu godinu. Diskrepanca između osnovice za obračun PDV-a u 2013. i 2014. donijela je 75 mil KM prihoda od PDV-a, koji su u većoj mjeri neutralizirani isplata povrata tijekom 2014, a manji dio će biti realiziran u siječnju 2015.

Naplata PDV-a po prijavama u prosincu je bila za čak 15,5% viša nego u istom mjesecu 2013, što je dovelo do rasta kumulativne naplate domaćeg PDV-a od 3,9%. Međutim, realnija slika rasta domaćeg PDV-a može se dobiti tek isključivanjem naplate starog duga. Efekat naplate starih dugova iznosi 1,3 p.p. rasta domaćeg PDV-a (Grafikon 14).

³ Prema preliminarnim podacima UNO uvoz u prosincu je porastao za 9,5%, a za razdoblje siječanj – prosinac 2014 rast je iznosio 6,3%.

Grafikon 14

Protekle godinu je obilježio i rastući trend povrata PDV-a (Grafikon 15). Prosječno godišnje izdvajanje povrata iz bruto naplate iznosilo je 26,5%, što je za 2,4 p.p. iznad udjela povrata u 2013 (Tabela 3). Povećan je udio povrata obveznicima, ali i izdvajanje za povrate po osnovu međunarodnih projekata.

Grafikon 15

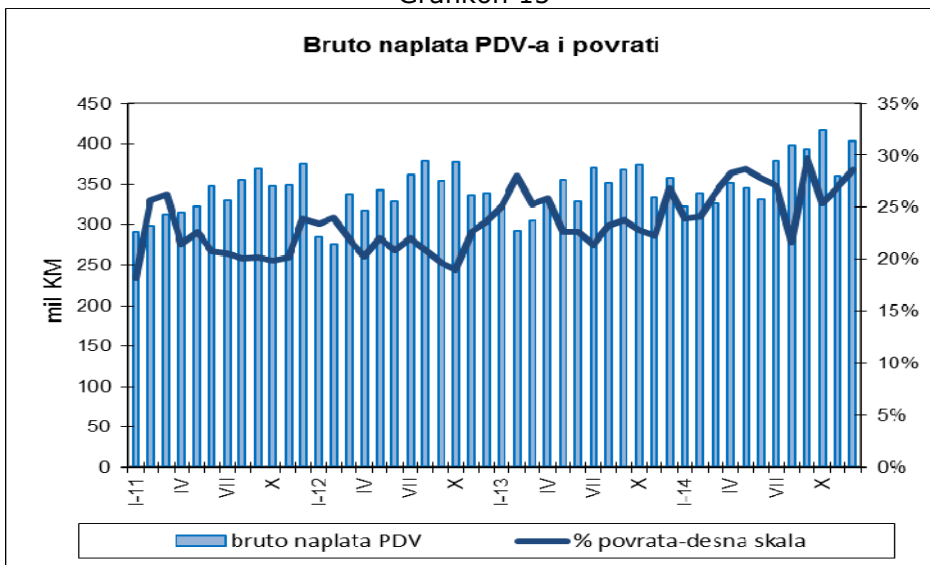

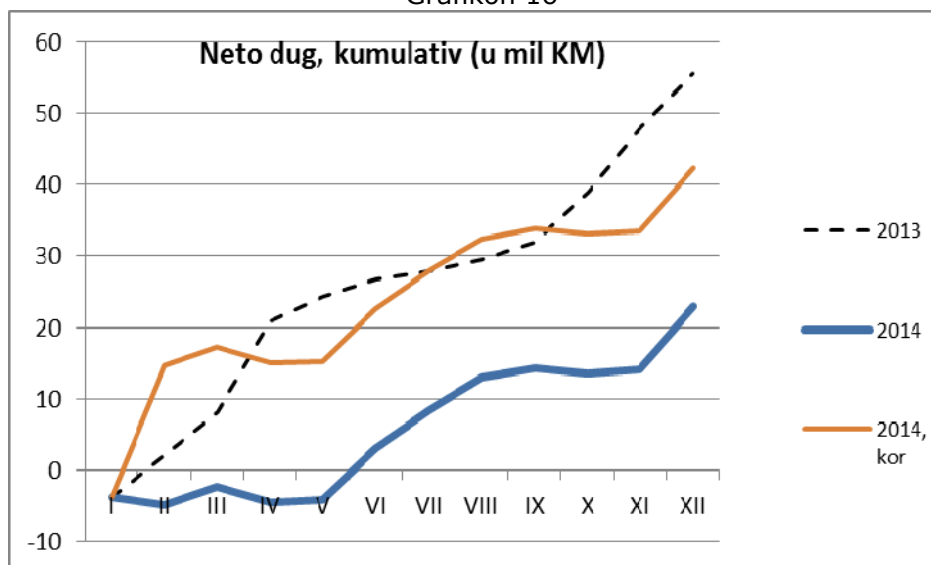
Tabela 3 Udio povrata u bruto prihodima od PDV-a, u %

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ukupni	12,1%	17,7%	23,0%	24,5%	19,3%	21,6%	21,6%	24,1%	26,5%
obveznicima	11,3%	16,6%	21,8%	22,1%	17,3%	19,2%	19,4%	21,5%	23,0%
međunarodnim projektima	0,8%	1,1%	1,1%	2,2%	2,0%	2,4%	2,1%	2,7%	3,5%

Povrati PDV-a obveznicima su porasli za 130 mil KM ili za 14,8 u odnosu na 2013, dok su povrati međunarodnim projektima povećani za 41,3% ili za 44,7 mil KM. Veliki dio porasta povrata PDV-a obveznicima odnosi se na prelazak kompanija koje vrše unutarnju obradu na standardni način obračuna PDV-a.

Kumulativno stanje dugova po osnovu prijavljenog a neplaćenog PDV-a na dan 30.11.2014. iznosilo je 327,8 mil KM. Čak i kada se iz analize isključi naplata starog duga kumulirani novi neto dug u 2014. je značajno ispod razine novog duga u 2013. (Grafikon 16, linija 2014, kor).

Grafikon 16

Trošarine

Nakon pet mjeseci rasta prihoda od trošarina naplata u prosincu 2014. je bila za 1,7% manja od naplate u istom mjesecu 2013. Međutim, taj pad nije značajnije utjecao na rast kumulativne naplate trošarina koji je dostigao 3,2% (Grafikon 17).

Najveći rast prihoda od trošarina u prosincu je zabilježen kod trošarina na pivo, alkohol, alkoholna i bezalkoholna pića, te na domaći duhan. Visok rast je ostvaren i kod trošarina na derivate nafte i putarine. Pretpostavljamo da je rast prihoda rezultat rasta potrošnje koja je podstaknuta drastičnim padom maloprodajnih cijena. Pad prihoda od trošarina je zabilježen kod uvoznih cigareta i kave (Tabela 4).

Grafikon 17

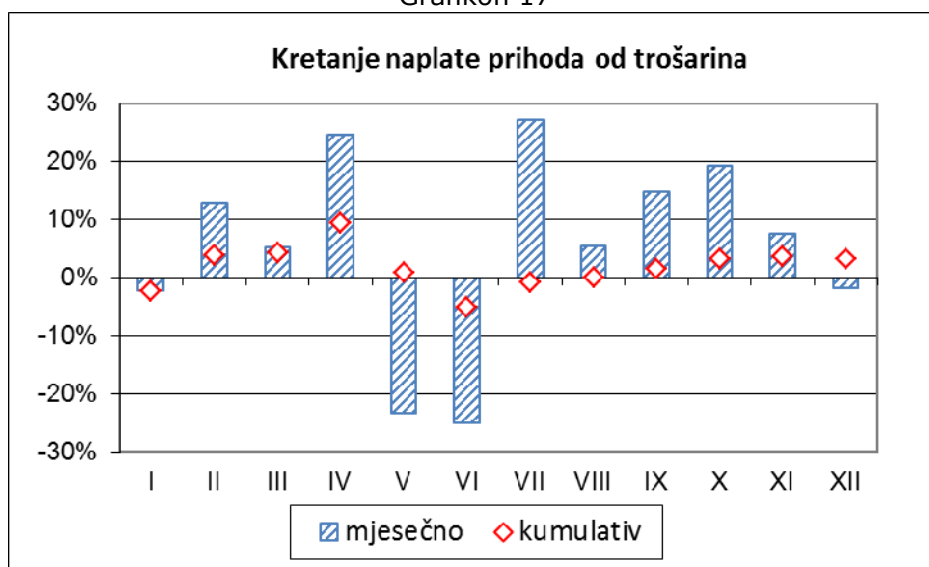

Tabela 4 Naplata trošarina

	XII 2014 / XII 2013	Kumulativ 2014 / 2013	Kumulativ sa korekcijom*)
ukupno duhan	-12,8%	4,2%	
duhan uvoz	-20,7%	6,8%	
duhan domaći	10,4%	-2,1%	
derivati nafte	9,3%	1,9%	
uvozni	12,3%	4,2%	
domaći	5,3%	-1,3%	
kava	-20,6%	-5,9%	
alkohol, pivo	31,8%	6,3%	1,1%
pivo	36,8%	15,1%	3,8%
alkohol i alkoholna pića	37,1%	-8,5%	
bezalkoholna pića	13,0%	5,2%	
putarina	8,7%	3,4%	

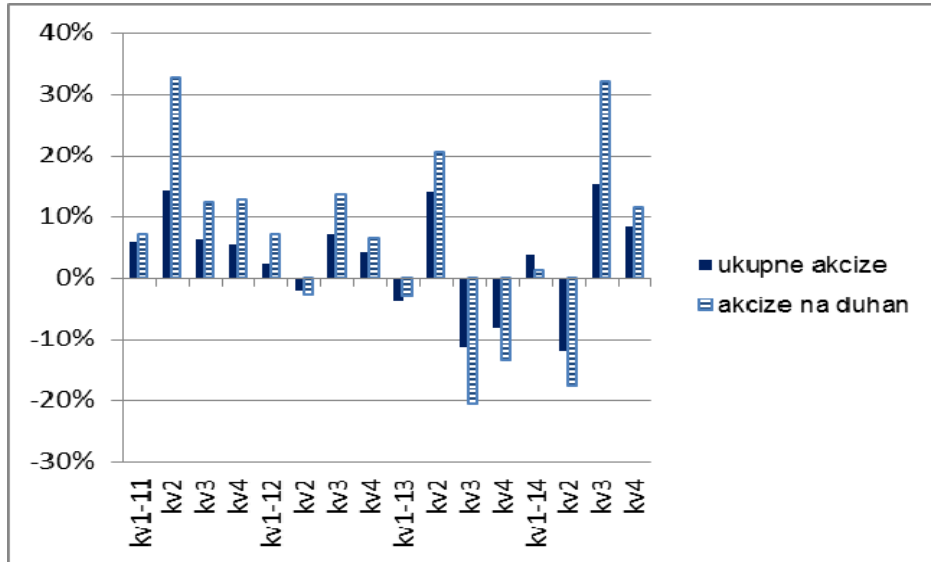
*) korekcija za stare dugove po osnovu trošarina na pivo

Mjesečna i kvartalna usporedbe naplate prihoda od trošarina u 2014. ukazuju na snažne oscilacije u većem dijelu godine (Grafikon 18). Uglavnom, rast ukupnih prihoda od trošarina i dinamiku njihove naplate diktiraju prihodi od trošarina na duhan. U prvom kvartalu zabilježen je skroman rast, da bi u drugom bio zabilježen snažan pad prihoda od trošarina na duhan od 20%. Osim legalne i nelegalne porezne evazije, uzrokovane supstitucijom potrošnje oporezovanih cigareta potrošnjom mahom neoporezovanog duhana, važan faktor lošije naplate je bila visoka statistička osnovica za usporedbe, koja je uključivala efekte gomilanja zaliha cigareta pred ulazak Hrvatske u EU. Treći kvartal je donio snažan rast prihoda od trošarina na duhan kao posljedicu gomilanja zaliha rezanog duhana pred povećanje trošarina 1.8.2014. i povećanje potrošnje cigareta nakon poskupljenja rezanog duhana⁴. Ujedno je utjecala i statistička osnovica iz trećeg kvartala 2013. koja je bila značajno ispod uobičajenih kretanja kvartalne naplate. Četvrti kvartal je donio

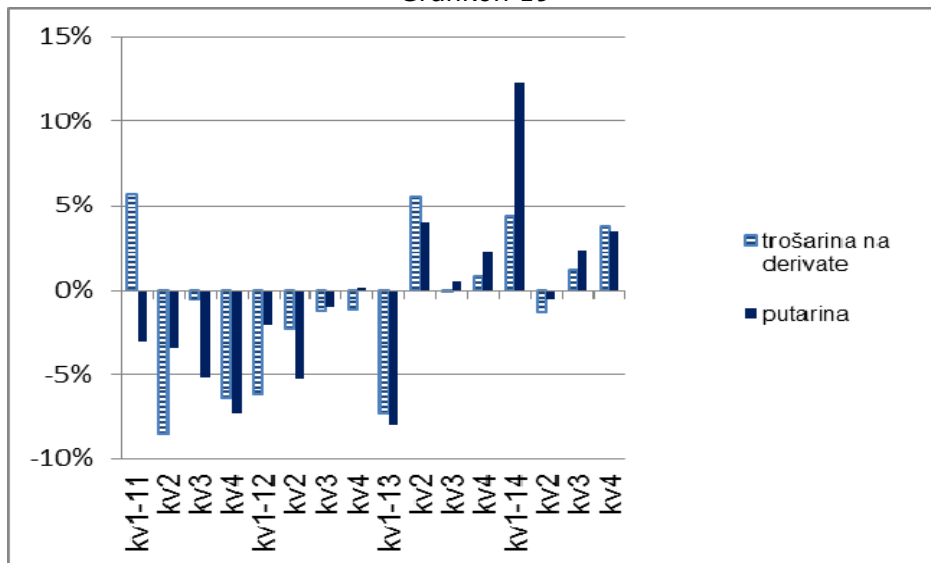
⁴ Više o efektima uvođenja specifične trošarine na rezani duhan: OMA Bilten br. 114, siječanj 2014., www.oma.uino.gov.ba.

umjereniji porast naplate trošarina na duhan zbog gomilanja zaliha pred povećanje trošarina 1.1.2015.

Grafikon 18

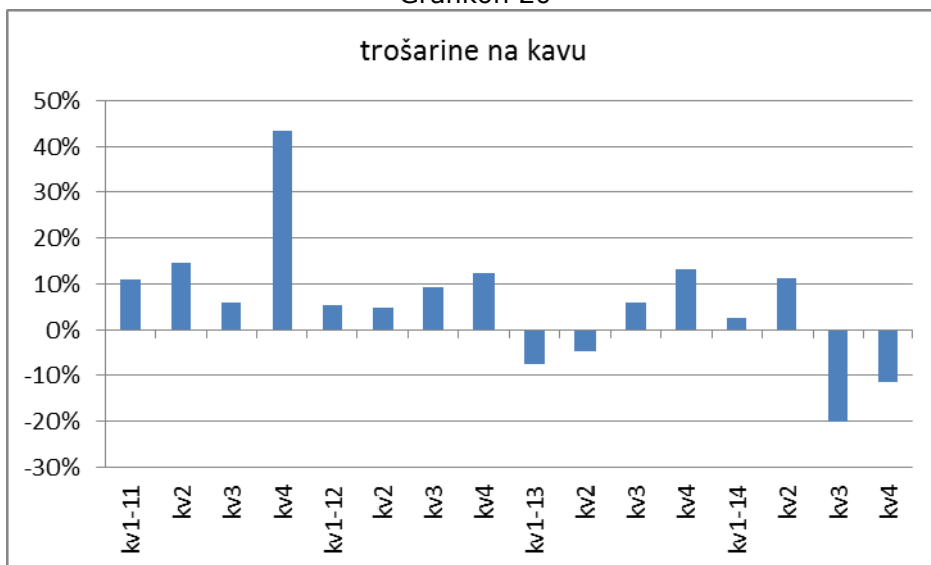

Grafikon 19

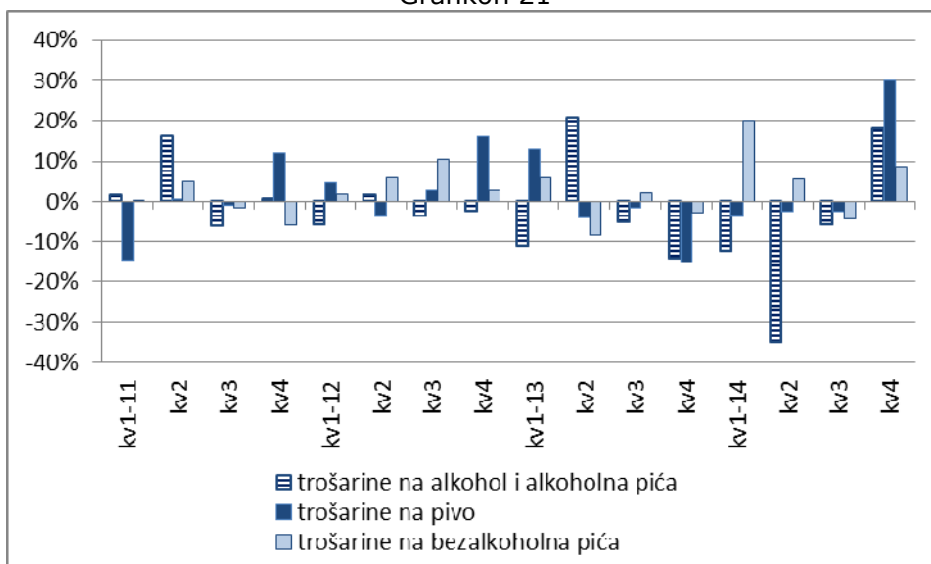
Kvartalne usporedbe naplate trošarina na derivate nafte i putarine ukazuju na pozitivna kretanja u cijelom godini, sa izuzetkom drugog kvartala kada je izvršen remont Rafinerije i kada su zemlju pogodile poplave (Grafikon 19). Snažan rast prihoda u trećem i četvrtom kvartalu može se objasniti rastom potrošnje i ekonomije nakon poplava i efektima smanjenja maloprodajnih cijena derivata usljed kretanja cijena nafte na svjetskom tržištu. Od svih trošarinskih proizvoda pozitivna naplata trošarina u 2014. je zabilježena jedino kod kave. Iako je u prva dva kvartala 2014. zabilježen rast negativni trendovi u naplati u trećem i četvrtom kvartalu doveli su do kumulativnog pada od 5,9% (Grafikon 20).

Grafikon 20

Naplata prihoda od trošarina na alkohol, pivo i alkoholna pića tijekom većeg dijela godine je bila ispod naplate registrirane u 2013. godini. Jedino su pozitivna kretanja u naplati zabilježena kod trošarina na bezalkoholna pića. Grafikon 21 prikazuje kvartalne trendove u naplati trošarina bez uključivanja naplate starih dugova po osnovu trošarine na pivo. Četvrti kvartal je donio značajan preokret u naplati, tako da su zabilježni pozitivni trendovi kod svih trošarinskih proizvoda iz ove grupacije. Međutim, to nije bilo dovoljno da kumulativna naplata prihoda od trošarina na alkohol i alkoholna pića pređe u pozitivnu zonu rasta⁵.

Grafikon 21

⁵ Više o efektima uvođenja diferencirane stope trošarine na pivo: OMA Bilten br. 114, siječanj 2014., www.oma.uino.gov.ba.

Konsolidirani izvještaji

(pripremila: Aleksandra Regoje)

Tabela 1 (Konsolidirani izvještaj: JR, Institucije BiH, entiteti)

Preliminarni konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinstveni račun,
- transfere sa Jedinstvenog računa UNO,
- prihode i rashode proračuna institucija Bosne i Hercegovine,
- prihode i rashode proračuna Federacije BiH,
- prihode i rashode proračuna Republike Srpske*

Izvještaj ne uključuje neusklađene prihode prikupljene na JR UNO.

Tabela 2 (Konsolidirani izvještaj: Institucije BiH, entiteti i BD)

Preliminarni konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode proračuna institucija BiH,
- prihode i rashode proračuna FBiH,
- prihode i rashode proračuna RS*,
- prihode i rashode proračuna BD.

**Obuhvaćeno: (A) proračun Republike i vanproračunska sredstva evidentirana u Glavnoj knjizi trezora RS, (B) ukupno ino-zaduženje za projekte koji se realizuju preko općina i preduzeća, (C) podatke korisnika proračuna Republike koji imaju vlastite bankovne račune (uključujući i jedinice za implementaciju ino-projekata formirane pri ministarstvima).*

Preliminarni izvještaj: JR, Institucije BiH i entiteti, I-XII 2014

<i>(u mil KM)</i>	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno
Ukupni prihodi	441,3	457,7	544,0	582,4	470,7	507,3	581,1	516,6	522,1	582,7	499,4	537,9	6.243,1
Porezi	414,6	411,3	426,0	459,4	410,3	422,8	481,8	503,8	470,6	513,3	448,6	474,2	5.436,6
Izravni porezi	23,5	27,5	56,6	42,8	25,0	25,9	30,6	24,4	26,4	27,3	24,8	35,6	370,3
Porezi na dohodak i dobit	22,8	26,7	55,6	41,7	24,0	24,7	29,1	23,1	25,1	25,8	23,6	34,0	356,2
Porez na imovinu	0,7	0,8	1,0	1,1	1,0	1,2	1,5	1,3	1,3	1,5	1,2	1,6	14,1
Neizravni porezi (neto)	391,0	383,8	369,2	415,3	385,2	396,5	451,2	478,9	444,1	485,8	423,7	438,2	5.062,9
PDV	245,3	257,5	240,3	251,9	245,7	238,9	277,1	312,1	276,6	311,5	263,4	287,5	3.207,8
Trošarine	109,5	86,3	86,6	115,6	99,6	112,6	126,0	117,2	119,1	123,0	114,2	97,9	1.307,5
Putarina	22,2	20,6	20,2	27,1	20,9	24,3	26,7	29,1	25,7	26,6	24,7	26,3	294,3
Carine	12,8	18,3	20,7	19,3	17,4	18,8	19,8	18,9	21,2	23,2	20,0	25,0	235,4
Ostali neizravni porezi	1,1	1,1	1,4	1,4	1,7	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	1,4	1,6	17,9
Ostali porezi	0,1	0,1	0,2	1,4	0,1	0,4	0,0	0,4	0,1	0,2	0,1	0,5	3,5
Doprinosi za socijalno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	8,0	6,3	6,4	8,1	6,0	7,3	42,7
Grantovi	1,7	0,4	7,9	0,2	0,5	12,8	0,9	5,8	6,8	1,2	5,7	2,5	46,4
Grantovi od stranih vlada i međ. org.	1,7	0,4	7,8	0,2	0,5	12,6	0,9	5,6	6,0	1,8	5,6	2,4	45,6
Transferi	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,8	-0,6	0,1	0,1	0,8
Neporezni prihodi	25,0	46,0	110,1	122,7	59,9	71,1	90,4	0,8	38,3	60,1	39,1	53,9	717,5

(u mil KM)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno
Ukupni rashodi	416,4	449,2	421,2	445,6	439,4	437,4	532,1	600,6	545,3	595,1	552,0	703,2	6.137,4
Tekući rashodi	414,4	435,5	416,5	437,4	428,1	436,0	519,8	553,9	520,0	582,0	518,5	626,7	5.888,8
Bruto plaće i naknade zaposlenih	124,7	126,6	130,5	128,1	129,5	132,1	136,5	126,1	129,2	132,9	136,2	141,4	1.573,7
Izdaci za materijal i usluge	12,9	30,8	30,9	27,3	22,5	32,6	28,5	21,7	33,6	30,5	35,8	71,1	378,1
Doznake na ime socijalne zaštite	52,5	54,1	65,3	53,6	53,5	55,5	60,5	63,9	59,0	95,8	75,3	96,8	785,9
Izdaci za kamate	5,9	10,4	17,3	9,4	19,8	20,0	7,1	9,1	16,8	9,2	15,9	19,1	160,0
Izdaci po osnovu kamata u inozemstvu	2,4	8,0	10,1	5,9	12,5	9,2	4,4	5,7	10,6	5,5	11,0	12,4	97,5
Izdaci po osnovu kamata u zemlji	3,4	2,5	7,2	3,5	7,3	10,9	2,7	3,4	6,2	3,7	4,9	6,7	62,5
Subvencije	2,1	6,5	5,1	8,4	10,9	17,8	19,2	33,0	25,0	8,9	19,7	58,1	214,7
Donacije, transferi (uklj. transfere sa JR**)	211,1	200,7	161,9	207,5	185,6	169,1	256,8	281,6	234,4	285,1	222,9	207,0	2.623,5
Drugi rashodi	5,2	6,5	5,6	3,1	6,3	8,9	11,3	18,7	21,9	19,6	12,7	33,2	152,9
Neto izdaci za nefinancijsku imovinu	2,0	13,6	4,6	8,2	11,4	1,5	12,3	46,6	25,4	13,1	33,5	76,4	248,6
Izdaci za nefinancijsku imovinu	2,2	14,2	5,0	8,9	11,6	2,8	18,0	47,9	27,0	15,4	34,1	77,9	264,9
Primici od nefinancijske imovine	0,2	0,6	0,4	0,8	0,2	1,3	5,7	1,2	1,6	2,3	0,6	1,5	16,3
Bruto/Neto operativni bilans (prihodi minus tekući rashodi)	26,9	22,2	127,5	145,0	42,6	71,4	61,3	-37,4	2,1	0,7	-19,1	-88,8	354,3
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (uk. prihodi minus ukupni rashodi)	24,9	8,5	122,9	136,8	31,2	69,9	49,1	-84,0	-23,2	-12,4	-52,7	-165,3	105,7

** transferi sa JR uključuju nekonsolidovane transfere BD, županijama, općinama, fondovima i direkcijama za ceste

Tabela 1

Preliminarni izvještaj: Institucije BiH, entiteti i BD, I-XII 2014

(u mil KM)	Q1	Q2	Q3	Q4	Ukupno
Ukupni prihodi	1.044,2	1.183,1	1.087,1	1.154,7	4.469,1
Porezi	842,2	919,0	919,7	966,7	3.647,6
Izravni porezi	113,3	98,7	86,3	92,8	391,1
Porezi na dohodak i dobit	108,8	92,9	79,8	85,8	367,2
Porezi na plaću i radnu snagu	1,6	2,1	2,1	2,4	8,2
Porez na imovinu	2,9	3,7	4,4	4,6	15,6
Neizravni porezi	728,1	818,2	832,6	872,8	3.251,7
Ostali porezi	0,7	2,2	0,8	1,0	4,8
Doprinosi za socijalno osiguranje	0,0	0,7	20,6	21,4	42,7
Grantovi	10,2	13,3	13,4	9,4	46,2
Grantovi od stranih vlada i međunarodnih institucija	9,9	13,3	12,5	9,8	45,6
Transferi	0,3	0,0	0,8	-0,5	0,6
Neporezni prihodi	191,8	250,1	133,4	157,4	732,7
Ukupni rashodi	882,7	954,4	1.154,0	1.410,8	4.402,0
Tekući rashodi	858,8	929,4	1.065,0	1.281,4	4.134,6
Bruto plaće i naknade zaposlenih	398,2	406,3	408,0	426,5	1.639,1
Izdaci za materijal i usluge	79,1	87,6	101,7	150,2	418,6
Doznake na ime socijalne zaštite	179,4	168,9	190,3	289,4	827,9
Izdaci za kamate	33,7	49,4	33,1	44,3	160,4
Izdaci po osnovu kamata u inozemstvu	20,5	27,6	20,6	28,9	97,6
Izdaci po osnovu kamata u zemlji	13,2	21,7	12,5	15,5	62,9
Subvencije	16,0	45,0	79,1	98,1	238,2
Donacije, transferi	135,2	153,2	195,3	203,0	686,7
Drugi rashodi	17,2	19,0	57,6	69,9	163,6
Neto izdaci za nefinancijsku imovinu	24,0	25,0	89,0	129,4	267,4
Izdaci za nefinancijsku imovinu	25,1	27,3	97,5	133,8	283,7
Primici od nefinancijske imovine	1,1	2,3	8,5	4,4	16,3
Bruto/Neto operativni bilans (prihodi minus tekući rashodi)	185,5	253,7	22,1	-126,7	334,6
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (ukupni prihodi minus ukupni rashodi)	161,5	228,7	-66,9	-256,1	67,2

Tabela 2